

STORTINGET

Innst. 396 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:215 S (2017–2018)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug V. Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Tore Storehaug om et jobbskattefradrag for uføre

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 10. april 2018:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en vurdering av et jobbskattefradrag og redusert avkortning for uføre i forslag til statsbudsjett for 2019.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Åsunn Lyngedal og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Henrik Asheim, Mudassar Kapur, Vetle Wang Soleim og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad, Jan Steinar Engeli Johansen og Helge André Njåstad, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Solveig Schytz, fra Kristelig Folkeparti,

Kjell Ingolf Ropstad, fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til at finansministeren har uttalt seg om forslaget i brev av 23. mai 2018 til finanskomiteen. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteen viser til uførereformen, som ble vedtatt i 2011 og som trådte i kraft 1. januar 2015. Formålet med reformen var å sikre trygg inntekt for folk som har en funksjonsnedsettelse eller en sykdomstilstand som gjør at de ikke kan jobbe. Med reformen fulgte endringer i systemet for både avkorting av inntekt og skattlegging av uføretrygden. Et vesentlig poeng med disse endringene var at det skulle bli enklere å kunne kombinere arbeid og trygd når det var mulig.

Komiteen viser til at for de fleste med uføretrygd vil ikke arbeid være mulig, for andre vil en liten såkalt restarbeidsevne ikke gi lønnsinntekt fordi det er vanskelig å finne arbeidsgivere og arbeid som eksempelvis passer til et ustabilt sykdomsbilde. Likevel er det viktig å sørge for at det ikke er noe i uføretrygden som hindrer folk i å ta arbeid, eller som gjør overgangene mer kompliserte enn absolutt nødvendig.

Komiteen viser til at uførereformen innebærer at uføretrygd nå blir skattlagt likt lønnsinntekt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Kristelig Folkeparti, viser til forslaget om et jobbskattefradrag for uføre og peker på at et slikt fradrag innebærer et tydelig skritt vekk fra den forenklingen et felles skattesystem innebærer. Flertallet mener at egne skatteregler for enkeltgrupper, slik forslaget åpner for, vil være u hensiktsmessig. Det er uklart hvilke utfordringer med terskler og overganger et slikt forslag vil medføre.

Flertallet deler forslagsstillernes ønske om å gi flere som mottar uføretrygd, mulighet til å delta i arbeidslivet når helsen tillater det.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at generelt reduserte skatter for lavinntektsgrupper og et mer progressivt skattesystem er mer hensiktsmessig for å sørge for at folk med lav inntekt sitter igjen med mer penger etter skatt.

Disse medlemmer viser også til at de omregningsmodellene for den nye uføretrygden som regjeringen Solberg valgte å bruke, har ført til store økonomiske tap for mange, i strid med hvordan reformen var ment.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre mener det er riktig at gruppene med de laveste inntektene også har det laveste skattenivået. I tråd med Jeløypplattformen vil derfor regjeringen ta sikte på å innrette trygde- og skattesystemet slik at det stimulerer flere til å gå ut i arbeid. Herunder skal regjeringen jobbe videre med å senke skatten på inntekt, slik at det blir mer lønnsomt å jobbe, også for dem med lave inntekter.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har satt ned et sysselsettingsutvalg som blant sine særskilte oppgaver skal se på hvordan man kan øke yrkesdeltakelsen blant personer som har nedsatt funksjonsevne, nedsatt produktivitet eller ikke kan stå i fulltidsjobber. Utvalget skal vurdere tiltak for å nå høyere sysselsetting i denne gruppen i et bredt forankret arbeid. Disse medlemmer mener derfor det er klokt å avvente utvalgets samlede arbeid før man begynner å gjøre endringer i skatte- og trygdeopplegget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at de ved flere anledninger har etterlyst en samlet oversikt over utilsiktede konsekvenser av omleggingen av uføretrygden til bruttolønn. Blant annet har økt brutto inntekt fått konsekvenser for andre ordninger, som bostøtte og kommunale egenandeler knyttet til inntekt. Det er gjort noe når det gjelder bostøtte, men for eksempel har de med trygd som ung ufør problemer med å komme over grensa for bostøtte. Disse medlemmer peker på at en slik samlet oversikt burde utarbeides, og utilsiktede virkninger burde rettes opp i.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt mener det ville vært bedre å se både på grensen for friinntekt og på om avkortingsreglene i dagens uføretrygd kan gjøres bedre.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å øke fribeløpet for uføre i forbindelse med forslaget til statsbudsjett for 2019 og i tillegg legge frem en vurdering av hvordan dagens avkorting fungerer, ut fra en målsetting om å gi flere mulighet til å jobbe mer.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet stiller seg positive til forslagsstillernes initiativ og deler fullt ut intensjonen i forslaget. Den norske velferdsmodellen er avhengig av høy yrkesdeltakelse, og det er i fellesskapets og den enkeltes interesse at det legges til rette for at flest mulig deltar i arbeidslivet. Til tross for dette har yrkesdeltakelsen falt samtlige av de siste ni år. SSBs tall viser en nedgang i sysselsettingsandel fra 74,8 pst. i 2008 til 69,9 pst. i 2017 for aldersgruppen 20–74 år. Utviklingen kan vanskelig karakteriseres som annet enn en stille katastrofe for bærekraften i velferdssamfunnet.

Disse medlemmer har merket seg at regjeringen ofte trekker frem synkende arbeidsledighet som et tegn på god styring. Selv om arbeidsledigheten nå er på vei ned, fortsetter imidlertid andelen sysselsatte å gå ned. SSB skriver i sin rapport «Åtte år med nedgang i sysselsettingen» fra august 2017 at «nedgangen i ledigheten [...] altså ikke først og fremst [er] drevet av at flere ledige begynte å jobbe, men av at flere gikk ut av arbeidsstyrken». De «gode» arbeidsledighetstallene regjeringen presenterer, er således ikke først og fremst gode, men derimot urovekkende, da de viser at stadig flere faller ut av arbeidsstyrken.

Disse medlemmer viser videre til at årsaken til det dramatiske fallet i sysselsettingsandelen ikke er fullstendig klarlagt. Oljeprisfallet og finanskrisen er ikke alene årsaken til den negative utviklingen, noe det faktisk at sysselsettingsandelen fortsetter å synke, også vitner om. Heller ikke endring i alderssammensetningen kan forklare hele fallet i sysselsettingsandel: Også i den såkalte kjernegruppen (personer i alderen 25–54 år) har sysselsettingsandelen falt dramatisk i perioden 2008–2016 (med 3,2 og 5,0 prosentpoeng for hhv. kvinner og menn). En annen betydelig endring i demografien, innvandring, synes å ha større påvirkning enn man har trodd tidligere. Innvandrere fra Asia og Afrika har ofte lav sysselsettingsandel. Tall Senterpartiet hentet inn i forbindelse statsbudsjettet for 2018, viste at mens sysselsettingen i kjernegruppen (25–54 år) for nordmenn uten innvandrerbakgrunn var 83,5 pst. i 2016, var den bare 56,4 pst. for nordmenn med ikke-vestlig bakgrunn i samme aldersgruppe. Blant nordmenn med bakgrunn fra Afrika var sysselsettingsandelen kun 48,6 pst. «Vekst i antall innvandrere fra disse landene, som vi har hatt i hele denne åtteårsperioden, har dermed isolert sett bidratt til lavere sysselsettingsprosent», skriver SSB i sin rapport «Åtte år med nedgang i sysselsettingsprosenten». Samtidig meldes det at mange opplever at arbeids-

livet blir stadig hardere. Regjeringens arbeidslivspolitik har ikke bidratt til å senke terskelen for inntreden i arbeidslivet for utsatte grupper. Det samme er tilfellet med regjeringens politikk med fri flyt av arbeidskraft fra EØS, som så godt som har utradert nordmenn fra enkelte yrker, blant annet på grunn av konkurranse fra arbeidere med et annet kostnadsbilde enn nordmenn. Samfunnsøkonomisk analyse påviste i en rapport fra 2016 at nordmenn skiftes ut med utenlandsk arbeidskraft i mange bransjer, og at det særlig er nordmenn med lav utdanning som skvises ut av arbeidsstyrken. Disse medlemmer viser til at den negative utviklingen har pågått i hele regjeringen Solbergs levetid, men at man tilsynelatende ikke klarer å håndtere problemet. Andelen uføre er nå i ferd med å øke igjen etter å ha vært relativt stabil i noen år. 9,6 pst. av befolkningen mellom 18 og 67 år, eller 326 000 personer, var uføretrygdet i 2017. Disse medlemmer viser til at det er regjeringens oppgave å sørge for høy sysselsettingsandel og at flere grupper blir integrert på arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer vil gi forslagsstillerne honnør for at de her tar opp en debatt som regjeringen ikke synes å ta på tilstrekkelig alvor.

Disse medlemmer vil ellers påpeke at Senterpartiet i lang tid har pekt på tiltak som kan bidra til å snu den negative utviklingen i sysselsettingen. Senterpartiets partiprogram 2017–2021 sier blant annet at det bør utredes å gi et særskilt skattefradrag til lavlønne som er i arbeid. I Senterpartiets alternative statsbudsjett de siste årene er det i tråd med dette foreslått betydelige skattelettelser til personer med lav og middels inntekt. Disse medlemmer minner om at regjeringen i stedet har valgt å prioritere skattelette til de rikeste. Disse medlemmer synes for øvrig det er urovekkende at regjeringen nå foreslår å gi utenlandske arbeidstakere lavere skatt enn nordmenn, noe som kan bidra til å skyve flere nordmenn ut av arbeidslivet og gi en lavere sysselsettingsandel.

Disse medlemmer støtter prinsippet i forslaget fra representantene fra Kristelig Folkeparti om å gi lavtlønne økte insentiver til arbeid. Samtidig registrerer disse medlemmer at regjeringen endelig, etter nesten fem år i regjering, har satt ned et eget sysselsettingsutvalg som på et bredere grunnlag skal vurdere tiltak for å oppnå formålet med representantforslaget om høyere sysselsetting. Det ligger i sysselsettingsutvalgets mandat også å vurdere innretningen på ytelser som uføretrygden, herunder insentiver til økt yrkesdeltakelse i slike ordninger. Isolert sett taler dette imot at representantforslaget burde bli vedtatt nå. Et annet forhold som taler imot å støtte forslaget, er at det vil innebære økt byråkrati og avgrensningsproblematikk.

Disse medlemmer vil vise til at formålet med uførereformen var å skattlegge uføretrygd og lønnsinntekt på samme måte. Disse medlemmer minner om at uførereformen er av nyere dato og bør få virke i noe lengre tid før man vurderer omfattende endringer.

Disse medlemmer vil avslutningsvis bemerke at en annen måte å sikre større jobbinsentiv for uføre på er å gjøre noe med avkortningsreglene – enten å øke fribeløpet eller redusere hvor stor avkortning man får i uføretrygden når man jobber ved siden av. Fribeløpet innebærer at man kan tjene inntil 0,4 G (nær 37 500 kroner) uten avkortning i trygden, men med en typisk skatterate på 34,5 pst. Disse medlemmer mener det kan være gode grunner for å styrke eksisterende insentiver fremfor å etablere nye ordninger. Samtidig mener disse medlemmer det vil være fornuftig å avvente sysselsettingsutvalgets rapport og at man har fått mer kunnskap og erfaringer med uførereformen, før man konkluderer nærmere.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at representantforslaget ber om en vurdering av et jobbskattefradrag for uføre og av avkortningsreglene for uføre. Dette medlem viser til at finansministeren i sitt brev til komiteen gir en tilstrekkelig god vurdering av fordeler og ulemper ved forslagene, og vil avvente anbefalingene fra det nedsatte sysselsettingsutvalget.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om å øke fribeløpet for uføre i forbindelse med forslaget til statsbudsjett for 2019 og i tillegg legge frem en vurdering av hvordan dagens avkortning fungerer, ut fra en målsetting om å gi flere mulighet til å jobbe mer.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:215 S (2017–2018) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug V. Bollestad, Kjell Inggolf Ropstad og Tore Storehaug om et jobbskattefradrag for uføre – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 7. juni 2018

Henrik Asheim

leder

Kari Elisabeth Kaski

ordfører

VEDLEGG**Brev fra Finansdepartementet v/statsråd Siv Jensen til finanskomiteen, datert 23. mai 2018****Dokument 8:215 S (2017-2018) om et jobbskattefradrag for uføre**

Jeg viser til forslag fra representantene Olaug V. Bollestad, Kjell Ingolf Ropstad og Tore Storehaug, som er oversendt finansministeren til uttalelse ved brev 20. april 2018. I representantforslaget bes regjeringen legge frem en vurdering av et jobbskattefradrag for uføre og redusert avkortning av uføretrygden i forslag til statsbudsjett for 2019.

Skattereglene er mitt konstitusjonelle ansvar, mens regelverket for beregning av uføretrygd, herunder avkortningsreglene, er arbeids- og sosialministerens ansvar. Svaret er derfor utformet i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet.

Ny uføretrygd fra folketrygden ble innført fra 2015 på bakgrunn av forslag i Prop. 130 L (2010–2011) *Endringer i folketrygdloven (ny uføretrygd og alderspensjon til uføre)*. Den gamle uførepensjonen ble beregnet etter samme modell som den gamle alderspensjonen og skattlagt som pensjon. Uføretrygden beregnes nå som 66 pst. av et beregningsgrunnlag, fastsatt ut fra gjennomsnittet av inntekt de tre beste av de fem siste årene før uførheten inntraff. Personer med lav eller ingen egen opptjening er sikret gjennom en årlig minsteytelse. De nye reglene gav et høyere nivå på uføretrygden før skatt (i gjennomsnitt om lag 15 pst. høyere), samtidig som skattleggingen ble lagt om til å følge samme regler som lønnsinntekt. Når lønn og uføretrygd skattlegges likt, blir det enklere å få oversikt over de økonomiske konsekvensene av overgang fra arbeid til trygd, og fra trygd til arbeid. De som var uførepensjonister da ny uføretrygd ble innført, ble også omfattet av nye skatteregler og fikk uførepensjonen omregnet med sikte på at utbetalingen etter skatt skulle bli tilnærmet den samme.

Uføretrygden skal erstatte den andelen av inntekten som er falt bort på grunn av uførheten. Det fastsettes en uføregrad når ytelsen innvilges ved å sammenligne inntektsmulighetene før og etter uførhet. Inntekt før uførhet er personens normale årsinntekt i full stilling. Det fastsettes en inntektsgrense for hvor høy pensjonsgivende inntekt personen kan ha uten at uføretrygden avkortes. Inntektsgrensen tilsvarer summen av ev. forventet inntekt etter uførhet og fribeløpet på 0,4 G (nær 37 500 kroner)¹.

Reduksjonen i uføretrygden skjer etter hvor stor andel uføretrygden ved 100 pst. uføregrad utgjør av inntekt på uføretidspunktet, dvs. etter den enkeltes kom-

pensasjonsgrad. For uføre med jevn inntekt over det som gir minsteytelse og under 6 G (562 000 per 1. mai 2017) og som har full trygdetid, vil kompensasjonsgraden være 66 pst. Da vil uføretrygden bli redusert med 66 pst. av den arbeidsinntekten (før skatt) personen har som ufør. I andre tilfeller vil kompensasjonsgraden – og dermed reduksjonssatsen – være høyere eller lavere. Det er imidlertid bare inntekt over inntektsgrensen som gir reduksjon i uføretrygden. I praksis gjør dette at uføre allerede har insentiver til å arbeide, dersom de har en restinntektsevne. Samtidig blir den *reelle* kompensasjonsgraden i uføretrygden høyere, ved at uføre som kan arbeide noe, får en høyere samlet inntekt.

Som nevnt skattlegges uføretrygden på samme måte som lønnsinntekt. Skatten på lønnsinntekt er progressiv. Det betyr at gjennomsnittsskatten øker med inntekten. Denne progresjonen oppnås gjennom nedre grense for å betale trygdeavgift, standardfradrag (personfradrag og minste-fradrag) og satsstrukturen i trinnskatten. Marginalskatten er skattesatsen på siste tjente krone. I et relativt stort intervall utgjør marginalskatten på lønn mv. 34,5 pst. Det gjelder når man betaler trygdeavgift på lønnsinntekt (8,2 pst.), trinnskatt på trinn 2 (3,3 pst.), skatt på alminnelig inntekt (23 pst.) og har nådd øvre grense for minste-fradrag, slik at minste-fradraget ikke lenger øker. Den *effektive* marginalskatten på arbeidsinntekt kan defineres som den inntekten som til sammen faller bort gjennom skatt og avkortning av trygden mot arbeidsinntekt. Dersom uføretrygden reduseres med 66 pst. og marginalskatten er 34,5 pst., vil den effektive marginalskatten være 77,7 pst. $(1 - (1 - 0,66) \times (1 - 0,345) = 0,7773)$. Innenfor fribeløpet på 0,4 G vil den effektive marginalskatten være lik marginalskatten på lønn, for eksempel 34,5 pst.

I representantforslaget bes det om en vurdering av et jobbskattefradrag for uføre, som skal bidra til at uføres restarbeidsevne utnyttes bedre. Som et eksempel er det skissert 20 øre i skattelette for hver tjente krone.

Et særskilt jobbskattefradrag for uføre vil ha flere virkninger. Som nevnt i representantforslaget vil det kunne gjøre at den enkelte uføre får noe mer igjen for å arbeide. Ved en avkortning på 66 pst. og tidligere marginalskatt på 34,5 pst., vil et fradrag på 20 pst. redusere den effektive marginalskatten fra 77,7 til 70,9 pst. Med samme forutsetninger vil effektiv marginalskatt innenfor fribeløpet reduseres fra 34,5 til 14,5 pst. For de som allerede er uføre, vil dette gjøre at man beholder mer av inntekten ved økt arbeidsinnsats, noe som trekker i retning av at uføre vil arbeide noe mer. Samtidig vil den enkelte ikke måtte arbeide like mye for å få samme inntekt, og

1. Personer som mottar uføretrygd i varig tilrettelagt arbeid (VTA), har et fribeløp på 1 G, mens personer som hadde uførepensjon før 2015, har et fribeløp på 60 000 kroner ut 2018.

dette trekker i retning av at uføre vil arbeide noe mindre. En positiv effekt på arbeidstilbudet fra denne gruppen forutsetter at den første effekten av fradraget er sterkest.

Samtidig vil et jobbskattefradrag som forutsetter at man mottar uføretrygd, gjøre det mer gunstig enn i dag å gå fra fullt arbeid til delvis uføretrygd. Uføretrygd er en ytelse man har rett til dersom inngangsvilkårene er oppfylt. Et vedtak om uføretrygd innebærer imidlertid flere skjønnsmessige vurderinger. Empiriske undersøkelser tyder på at antallet mottakere av helserelaterte stønadsordninger påvirkes av hvor høye ytelsene er. Det indikerer at et jobbskattefradrag kan øke antallet på uføretrygd og redusere arbeidstilbudet fra befolkningen.

Et særskilt jobbskattefradrag for uføre vil også gjøre det mindre lønnsomt å gå fra delvis uføretrygd til fullt arbeid, hvis man mister fradraget når man ikke lenger har utbetaling av uføretrygd. Virkningen av dette avhenger av verdien av fradraget. For å motvirke denne effekten noe, kunne man gitt arbeidstaker rett til å beholde verdien av fradraget en viss tid, eventuelt trappet ned fradraget over tid. Slike regler ville imidlertid gjort fradraget mer administrativt krevende.

Behovet for særskilte regler for personer som opprinnelig har fått innvilget uføretrygd med en lavere uføregrad enn 100 pst., måtte også vurderes. Dersom et slikt fradrag skal målrettes mot å gi insentiver til å øke arbeidsinnsatsen utover den restarbeidsevnen som uføretrygden er basert på, burde ikke fradraget beregnes ut fra all arbeidsinntekt. For eksempel burde en person med en uføregrad på 40 pst. bare kunne få jobbskattefradrag for en arbeidsinntekt utover (tilsvarende) 60 pst. av full stilling. Hvis ikke kunne man også få høyere inntekt etter skatt med 40 pst. uføretrygd og 60 pst. arbeid, enn ved å stå i fullt arbeid. Dette vil samtidig bety at hver enkelt ufør må få ulike «bunnfradrag» før man oppnår jobbskattefradrag, som gir et mer komplisert regelverk og vil være mer administrativt krevende.

Den samlede effekten på arbeidstilbudet av et særskilt jobbskattefradrag for uføre er dermed usikker og måtte i så fall vurderes nærmere.

Innføring av et jobbskattefradrag for uføre vil etter hvert kunne reise spørsmål om andre grupper av personer som er i en liknende situasjon som uføre, bør få et slikt fradrag, for eksempel mottakere av arbeidsavklaringspenger. Dette vil kunne øke provenytapet av fradraget over tid. Det samme kan gjelde også for andre grupper som har vanskeligheter på arbeidsmarkedet, men som ikke mottar helserelaterte ytelser. For disse vil et slikt fradrag være svært krevende å administrere, siden det er vanskelig å identifisere dem ved objektive kjennetegn. Slike vurderinger faller også utenfor Skattedirektoratets kjernekompetanse. Skattesystemet er i utgangspunktet lite egnet til å yte målrettet støtte til spe-

sielle grupper. Tilskudd til spesielle grupper bør ytes som direkte støtte gjennom tilskuddsordninger, og ikke gjennom skattesystemet.

Et liknende fradrag, men med sikte på å få flere funksjonshemmede inn i arbeidslivet, er også vurdert i Prop. 1 LS (2016–2017) *Skatter, avgifter og toll 2017*, se punkt 5.5.6. Departementet konkluderte der med at man ikke ville utrede en slik særskilt fradragsordning for funksjonshemmede nærmere, men i stedet vurdere generelle endringer i fradragsstrukturen som gjør det mer lønnsomt å arbeide fremfor å være trygdet.

Siden regjeringen tiltrådte, er de samlede skattene og avgiftene for folk og bedrifter redusert med over 24 mrd. kroner. For en familie med to fulltidsinntekter betyr dette rundt 10 000 kroner mindre i skatt i året. Etter at uføretrygden ble lagt om i 2015, har uføretrygdede fått de samme skattelettelsene som lønnstakere. Blant annet er marginalsatten på lønn redusert. Det har også gjort det noe mer lønnsomt for uføretrygdede å arbeide.

Av Jeløya-plattformen fremgår det at regjeringen vil innrette trygde- og skattesystemet for å stimulere til arbeid. Det fremgår videre at regjeringen vil gjøre det mer lønnsomt å jobbe, spesielt for personer med lave inntekter, blant annet ved å senke skatten på inntekt.

Som alternativ til et jobbskattefradrag skisseres det i representantforslaget lavere avkorting av uføretrygd mot arbeidsinntekt.

Dagens regelverk for uføretrygd er utformet for å ivareta avveiningen mellom insentiver inn i uføreordningen og insentiver ut av uføreordningen. Ønsket om å motivere uføre til å øke arbeidsinnsatsen kunne isolert sett tilsi at reduksjonssatsen senkes. Dette vil imidlertid kunne ha en negativ effekt på insentivene inn i uføreordningen. En slik endring vil kunne øke tilstrømmingen til uføretrygd, samt at målsettingen om å øke bruken av gradert uføretrygd undergraves.

Når man ved innvilgelse av uføretrygd får erstattet inntektstapet med en bestemt kompensasjonsgrad, er det rimelig at denne erstatningen faller bort når man igjen har arbeidsinntekt. Hvis erstatningen ikke faller bort, vil samlet inntekt etter innvilgelse av uføretrygd kunne overstige tidligere inntekt dersom den uføre igjen øker arbeidsinntekten. En reduksjonssats som er lavere enn den enkeltes kompensasjonsgrad, vil dermed forsterke de reelle økonomiske insentivene knyttet til å motta uføretrygd, og dette vil kunne øke tilstrømmingen til uføreordningen. Det vil også kunne oppleves som urimelig for de som fortsatt står i en jobb med samme inntekt, men ikke en uføretrygd i bunnen.

Videre var det et viktig hensyn ved utformingen av den nye uføreordningen å gi en mer rettferdig ordning mellom helt og delvis uføre. Dagens regler sikrer at det er samsvar mellom utbetalt uføretrygd til to personer med lik inntektshistorikk, og som kan jobbe like mye, uavhengig av hvilken uføregrad de har kommet inn i

ordningen med. Dersom uføretrygden skulle bli redusert med en lavere sats enn den enkeltes kompensasjons-grad, vil det lønne seg å få innvilget full uføregrad, og deretter jobbe gradert, fremfor å gå inn i uføreordningen med korrekt uføregrad. Dette vil gi økte insentiver til å få en full uføregrad, og vil kunne redusere andelen som innvilges en gradert ytelse. De beste insentivene til å kombinere uføretrygd og arbeid skapes også i den nye uføretrygden ved at uføretrygdede innvilges en gradert ytelse ved inngangen til ordningen.

Regjeringen har satt ned et sysselsettingsutvalg. Fase 1 i arbeidet skal gjøres av en ekspertgruppe som skal analysere utviklingen i sysselsettingen i Norge, samt analysere utviklingen i mottak av inntektssikringsytelser. Ekspertgruppen skal foreslå tiltak som kan bidra til at flere kommer i arbeid, at flere får utnyttet sin arbeids-evne, og at færre får unødige langvarige stønadsforløp eller faller utenfor arbeidslivet på en varig stønad. I fase 2 av arbeidet vil utvalget bli supplert med representanter fra partene i arbeidslivet. Utvalget er særskilt bedt om å vurdere mulige tiltak for å øke yrkesdeltakelsen blant personer som har nedsatt funksjonsevne, nedsatt produktivitet eller ikke kan jobbe full tid. Som det fremgår over, vil en lavere reduksjonssats reise en rekke problemstillinger, som bør ses i sammenheng med arbeidet som Sysselsettingsutvalget nå gjør. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å vurdere eventuelle endringer i reglene for reduksjon i uføretrygden på nåværende tidspunkt.

Jeg merker meg for øvrig at det i representantforslaget skisseres at regjeringen bes om å legge frem en vurdering i statsbudsjettet for 2019. Jeg vil påpeke at det innenfor en slik tidsramme vil være begrenset i hvilken grad det vil kunne legges frem ytterligere vurderinger.

